

Către: **Guvernul Republicii Moldova**

Nr. 39/20-AP din 20.07.2020

Ref.: Propunere privind modificarea unor acte normative (beneficiar efectiv)

Stimați Domni, Stimate Doamne,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și transmite propuneri privind modificarea unor acte normative aferente implementării conceptului de beneficiar efectiv.

Astfel, ținem să menționăm că, legislația Republicii Moldova cunoaște deja de mulți ani conceptul de beneficiar efectiv (*în engleză „ultimate beneficial ownership” sau „UBO”*), care apare în diverse domenii de reglementare, cum sunt prevederile legale referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor, precum și cele care reglementează activitatea bancară și de asigurare. Principalele prevederi legislative care vizează beneficiarii efectivi au drept scop asigurarea transparenței, și anume identificarea/cunoașterea beneficiarilor efectivi ai societății de către autoritățile de prevenire și combatere a spălării banilor sau de către autoritățile din domeniul bancar. Mai mult ca atât, recent Guvernul RM a demarat implementarea procedurilor de înregistrare a beneficiarilor efectivi ai fiecărei societăți în Registrul de stat al persoanelor fizice deținut de Agenția Servicii Publice.

Totodată, aducem la cunoștință că anumiți reclamânți au depus cerere de chemare în judecată în instanțele din Republica Moldova împotriva unor societăți străine, care dețin părți sociale/cota parte în cadrul unor societăți moldovenești sau, care dețin creanțe față de societăți moldovenești cu care nu au relații comerciale. Respectivii reclamânți au inițiat proceduri de executare cu aplicarea măsurilor de asigurare asupra dividendelor, plăților și chiar asupra părților sociale în capitalul societăților vizate, cu singurul scop de a obține executarea hotărârilor emise nu împotriva societăților vizate, dar împotriva beneficiarilor efectivi ai acelor societăți. Și aceasta chiar dacă beneficiarii efectivi nu sunt acționarii direcți ai acelor societăți.

La momentul actual nu există nici o justificare legală în baza legislației Republicii Moldova pentru hotărârile/deciziile care urmează a fi executate împotriva societăților moldovenești și activelor acestora sau împotriva activelor pe care societățile-mamă străine le dețin în Republica Moldova. Or, o atare poziție poate fi explicată prin următoarele considerente: (1) societățile vizate nu au fost părți la procesele judiciare în cadrul cărora instanțele au emis astfel de hotărâri/decizii; și (2) hotărârile/deciziile nu sunt executate în privința activelor și mijloacelor bănești ale beneficiarilor efectivi, dar împotriva activelor și mijloacelor bănești ce aparțin în mod legal societăților subsidiare moldovenești sau societății-mame străine.

Subliniem că *Legea nr. 3308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului* nu conține prevederi, care reglementează noțiunea de beneficiar efectiv, nu prevede răspunderea societăților moldovenești și a societăților-mamă străine pentru datoriile respectivilor beneficiari efectivi. *Codul de executare al Republicii Moldova* într-adevăr îi permite executorului judecătoresc, care acționează la cererea unui creditor care deține o hotărâre irevocabilă, să aplice procedura de executare nu doar în privința activelor aflate în posesia debitorului dar și în privința creanțelor și mijloacelor bănești ale debitorului care se află la terți. Cu toate acestea, nicio prevedere din aceste legi, în modul în care sunt aplicate de judecătorii din Republica Moldova, nu permite executarea în privința activelor aflate în proprietatea legală a unor terți, în particular a societăților subsidiare ale beneficiarilor efectivi care sunt debitori vizați în cadrul unor hotărâri/decizii judecătorești.

În contextul celor expuse, atenționăm despre riscul ca în situația în care acest precedent judiciar nejustificat va continua să fie aplicat, orice hotărâre judecătorească emisă împotriva unui beneficiar efectiv al unei bănci, al unei societăți de asigurare sau al oricărei alte societăți ar putea fi executată direct în privința activelor

EBA – European Business Association

30, Vlaicu Pârcălab Str. - MD 2012 Chișinău - Republic of Moldova

Phone: +373-22-907025 - Email: info@eba.md- www.eba.md

moldovenești și părților sociale ale respectivei societăți, ocolindu-se astfel alte părți care dețin interese directe sau indirecte în părțile sociale din cadrul lanțului grupului corporativ, precum și toți creditorii și părțile care dețin garanții reale indirecte la fiecare nivel al lanțului grupului corporativ. Drept consecință, acest moment trezește îngrijorări cu privire la respectarea de către Republica Moldova a convențiilor bilaterale cu privire la investiții și la onorarea obligației sale consfințite prin lege de a proteja investitorii și drepturile de proprietate.

Pentru a evita statornicirea unui astfel de precedent în practica judiciară din Republica Moldova, EBA Moldova înaintează propuneri privind modificarea unor acte normative. Totodată, comunicăm despre deschiderea EBA Moldova în prezentarea argumentelor necesare și suport în elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă: 4 file.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European
Mariana.rufa@eba.md
+37378259999

Propunerile EBA Moldova privind modificarea unor acte normative

Textul în vigoare la moment	Propunerea de modificare
Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului	
<p>Articolul 14: Reguli de transparență</p> <p>(1) Organul înregistrării de stat, conform procedurilor stabilite, verifică, înregistrează, ține evidența și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali la înregistrarea lor, la înregistrarea modificărilor în actele de constituire ale persoanelor juridice, la înregistrarea de stat a persoanelor supuse reorganizării și la radierea acestora din Registrul de stat.</p> <p>(2) Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali sînt obligați să obțină și să dețină informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul lor efectiv, inclusiv detalii privind interesele generatoare de beneficii pentru acesta, să prezinte organului de înregistrare de stat informația solicitată cu privire la beneficiarul efectiv și să informeze imediat despre schimbarea datelor acestora.</p> <p>(3) Este interzisă înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali în lipsa datelor despre beneficiarul efectiv și/sau dacă informația prezentată este neveridică sau incompletă.</p> <p>(4) La constatarea neveridicității sau neconformității informației despre beneficiarul efectiv al persoanelor juridice sau al întreprinzătorilor individuali după înregistrarea de stat, în privința bunurilor acestora se aplică măsuri asigurătorii în conformitate cu prevederile art.33.</p> <p>(5) Datele acumulate de către organul înregistrării de stat, inclusiv cele cu privire la beneficiarii efectivi, sînt furnizate, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și entităților raportoare prevăzute la art.4 doar în scopul executării prezentei legi, precum și altor persoane în cazul existenței unui interes legitim.</p> <p>(6) Organul înregistrării de stat asigură accesul prompt și nelimitat la datele deținute, conform procedurilor stabilite, pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și entitățile raportoare prevăzute la art.4, fără a alerta entitatea raportoare accesată.</p> <p>(7) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare mențin, monitorizează și actualizează periodic datele cu privire la beneficiarii efectivi ai entităților supravegheate.</p> <p>(8) Entitățile raportoare nu se bazează exclusiv pe datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele</p>	<p>Articolul 14 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58–66, art. 133), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (21) cu următorul cuprins:</p> <p>„Calitatea de beneficiar efectiv al unei entități nu acordă, prin ea însăși, vreun drept real sau de creanță asupra patrimoniului entității respective sau asupra cotelor din capitalul entității respective. Calitatea de beneficiar efectiv a unei entități nu constituie temei pentru a urmări patrimoniul sau cotele din capitalul entității respective pentru satisfacerea obligațiilor beneficiarului efectiv ori a deținătorilor indirecti prin care beneficiarul efectiv exercită control asupra entității respective.”.</p>

referitoare la precauția privind clienții, dar utilizează abordarea bazată pe risc.

(9) Autoritatea competentă, la înregistrarea organizației necomerciale, verifică dacă fondatorul, administratorul sau beneficiarul efectiv nu este inclus în lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, menționată la art.34 alin.(11).

(10) Organizația necomercială se înregistrează de către autoritatea competentă doar dacă nu există suspiciuni privind afilierea fondatorului, administratorului sau beneficiarului efectiv al acesteia la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.

(11) În cazul stabilirii unor suspiciuni pertinente privind afilierea fondatorului, administratorului sau beneficiarului efectiv al organizației necomerciale la entități și organizații teroriste, autoritatea competentă sesizează imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Serviciul de Informații și Securitate.

(12) În cazul societăților de investiții, persoana care administrează societatea de investiții este obligată să obțină și să dețină informații adecvate, veridice și actualizate, care includ identitatea clienților, a beneficiarului efectiv al acestora, date cu privire la investițiile efectuate, precum și identitatea fondatorilor și beneficiarilor societății de investiție.

(13) Persoana care administrează societatea de investiții dezvăluie statutul pe care îl are și furnizează în timp util entităților raportoare informațiile necesare în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții.

(14) Comisia Națională a Pieței Financiare identifică, ține evidența și actualizează anual datele prevăzute la alin.(12), inclusiv cu privire la beneficiarii efectivi ai investițiilor efectuate.

(15) Persoanele care administrează societatea de investiții sînt obligate să prezinte Comisiei Naționale a Pieței Financiare informația prevăzută la alin.(12).

(16) Datele acumulate de către Comisia Națională a Pieței Financiare, inclusiv cele cu privire la beneficiarii efectivi ai investițiilor efectuate, sînt accesibile, la cerere, pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și pentru entitățile raportoare prevăzute la art.4 doar în scopul executării prezentei legi.

(17) Comisia Națională a Pieței Financiare asigură pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și pentru entitățile raportoare prevăzute la art.4 accesul prompt și nelimitat la datele deținute, fără a alerta societatea de investiții.

(18) Entitățile raportoare nu se bazează exclusiv pe datele Comisiei Naționale a Pieței Financiare pentru a îndeplini cerințele referitoare la precauția privind clienții, dar aplică abordarea bazată pe risc.

(19) Comisia Națională a Pieței Financiare stabilește procedura și modalitatea de identificare, de ținere a evidenței informației cu privire la beneficiarii efectivi ai societăților de

<p>investiții, precum și stabilește regulile de acces al autorităților publice și persoanelor terțe la informația respectivă.</p> <p>(20) Serviciul Fiscal de Stat creează, gestionează și actualizează Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice.</p>	
Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004	
<p>Articolul. 88: Dispoziții generale cu privire la urmărirea bunurilor</p> <p>(1) Urmărirea bunurilor debitorului constă în sechestrarea, în ridicarea și în vânzarea lor.</p> <p>(2) Poate fi urmărit orice bun corporal ori universalitate de bunuri ale debitorului, care se află în circuit civil, indiferent de faptul la cine se află în posesiune, precum și orice drept patrimonial sau creanță bănească, cu excepția celor care nu sînt pasibile de urmărire silită.</p> <p>(3) Bunurile supuse unui circuit civil limitat pot fi urmărite numai în condițiile prevăzute de lege.</p> <p>(4) La cererea executorului judecătoresc, deținătorii de registre și de informații relevante pentru procedura de executare, instituțiile financiare, Serviciul Fiscal de Stat, organele cadastrale, alte persoane fizice sau juridice sînt obligate să îi comunice, în cel mult 10 zile, informațiile necesare pentru efectuarea executării silită.</p>	<p>Articolul 88 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5) Urmărirea bunurilor debitorului nu poate să se extindă asupra bunurilor (inclusiv mijloacelor bănești, creanțelor etc.) care constituie proprietatea altei persoane, chiar dacă debitorul, în sensul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, are calitatea de beneficiar efectiv al persoanei respective ori este deținător indirect prin care beneficiarul efectiv exercită control asupra persoanei respective”.</p>
<p>Articolul 98. Urmărirea bunurilor debitorului care se află la alte persoane</p> <p>(1) Bunurile debitorului care se află la alte persoane în baza unor contracte de împrumut, de arendă, de închiriere, de păstrare etc. se includ, în baza documentelor de care dispune debitorul referitor la aceste bunuri, în lista bunurilor sechestrate. După semnarea actului de sechestru, persoanei la care se află bunurile i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor debitorului, despre obligația ei de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite debitorului sau unor terți fără acordul executorului judecătoresc. Bunurile se examinează, după caz, la locul aflării lor.</p> <p>(2) Dacă, ulterior, se descoperă că bunurile debitorului se află la o altă persoană și că ele nu au fost sechestrate anterior, acestei persoane i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor debitorului, despre faptul că îi revine obligația de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite debitorului sau unor terți fără acordul executorului judecătoresc.</p>	<p>La alineatul (1) al Articolului 98, cuvintele „Bunurile debitorului care se află la alte persoane” se substituie cu cuvintele „Bunurile care aparțin cu drept de proprietate debitorului care se află la alte persoane”.</p>
<p>Articolul 99. Urmărirea creanțelor debitorului</p> <p>(1) Creanțele debitorului se urmăresc dacă legea nu prevede altfel.</p> <p>(2) Pentru a urmări creanțele pecuniare, executorul judecătoresc remite persoanei care este obligată să plătească debitorului creanța o somație despre obligația de a nu plăti debitorului următor suma datorată. Concomitent, debitorului i se expediază o somație de a nu da dispoziții cu privire la creanța în cauză. Creanța pecuniară se consideră sechestrată de la data înmînării somației.</p>	<p>La alineatul (2) al Articolului 99, cuvintele „care este obligată să plătească debitorului creanța” se substituie cu cuvintele „care este obligată să plătească nemijlocit debitorului creanța”.</p>

<p>(3) În termen de 15 zile de la primirea somației, terțul va consemna suma datorată la contul executorului judecătoresc.</p> <p>(4) Dacă terțul nu își îndeplinește obligația prevăzută la alin.(3), părțile în procedura de executare pot înainta în procedura în ordonanță în instanța de judecată o cerere privind încasarea din contul terțului a sumei datorate debitorului.</p>	
<p>Legea nr. 135-XVI din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată</p>	
<p>Articolul 29. Urmărirea părții sociale de către creditorii</p> <p>(1) Creditorii asociatului pot urmări partea socială în cazul în care creanțele nu pot fi satisfăcute din contul altor bunuri ale asociatului.</p> <p>(2) Dreptul creditorilor asupra părții sociale se exercită cu respectarea dreptului de preemțiune al celorlalți asociați și al societății.</p>	<p>Articolul 29 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>(3) Calitatea de beneficiar efectiv a societății nu constituie temei pentru a urmări partea socială sau patrimoniul societății pentru satisfacerea obligațiilor beneficiarului efectiv ori a deținătorilor indirecti prin care beneficiarul efectiv exercită control asupra entității respective.”</p>
<p>Articolul 42. Dobândirea calității de asociat</p> <p>(1) Calitatea de asociat se dobândește prin participarea la constituirea societății sau prin dobândirea, ulterior constituirii, a unei părți sociale.</p> <p>(2) Persoana fizică nu poate dobândi calitatea de asociat dacă ea a fost lipsită de acest drept prin lege, prin hotărâre judecătorească sau prin act de constituire al societății.</p> <p>(3) Persoana juridică poate dobândi calitatea de asociat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.</p>	<p>Articolul 42 alin. (1) se completează prin adăugarea următorul conținut:</p> <p>„(1) Calitatea de asociat se dobândește prin participarea la constituirea societății sau prin dobândirea, ulterior constituirii, a unei părți sociale. Identificarea și/sau înregistrarea persoanei în calitate de „beneficiar efectiv” al societății, în conformitate cu Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu duce la dobândirea calității de asociat și nu acordă, prin ea însăși, vreun drept real sau de creanță asupra patrimoniului societății respective sau asupra părții sociale a societății.”</p>
<p>Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220-XVI din 19.10.2007</p>	
	<p>Inserarea următoarelor prevederi:</p> <p>„Înregistrarea în calitatea de beneficiar efectiv al unei entități nu acordă, prin ea însăși, vreun drept real sau de creanță asupra patrimoniului entității respective sau asupra cotelor din capitalul entității respective. Calitatea de beneficiar efectiv a unei entități nu constituie temei pentru a urmări patrimoniul sau cotele din capitalul entității respective pentru satisfacerea obligațiilor beneficiarului efectiv ori a deținătorilor indirecti prin care beneficiarul efectiv exercită control asupra entității respective.”.</p>